

บทคัดย่อ

ขิงแห้งเป็นเครื่องยาที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของตำรับยาไทย ปัจจุบันยังไม่เป็นที่ยืนยันว่า เครื่องยาขิงแห้งได้มาจากขิงแกง หรือขิงชนิดอื่น การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดง องค์ประกอบทางเคมีของเครื่องยาขิงแห้ง จากแหล่งที่นำเชื้อถัอ 8 แห่ง เปรียบเทียบกับองค์ประกอบ ทางเคมีของขิงแกง ขิงตา และขิงแคลง โดยใช้วิธีการทางโครมาโตกราฟี เริ่มจากการเตรียมสารสกัด เอทานอลของเครื่องยาขิงแห้งจาก 8 แห่ง เหย้าขิงแกงที่ผ่านขั้นตอนการทำแห้งด้วยการตาก อบ เหย้าขิงตา เหย้าขิงแคลง และเหย้าขิงแกงสด นำสารสกัดแห้งไปวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้ gas chromatography/mass spectrometry ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบทางเคมีของ เครื่องยาขิงแห้งจาก 8 แห่ง กับ องค์ประกอบทางเคมีของเหย้าขิงแกงที่ทำให้แห้งด้วยการอบ เหมือนกัน 7 องค์ประกอบได้แก่ alpha-Curcumene, Zingiberene, beta-Bisabolene, beta-Sesquiphellandrene, Paradol, Dihydrostilbene, Gingerol และมีองค์ประกอบทางเคมีที่ไม่ สามารถระบุได้ (Unknown) ที่ตำแหน่ง retention time เดียวกัน เปรียบเทียบกับองค์ประกอบทาง เคมีของขิงแกงสด พบว่ามีองค์ประกอบทางเคมีที่เหมือนกันน้อยกว่า อีกทั้งเปรียบเทียบกับ องค์ประกอบทางเคมีของขิงตา และขิงแคลง พบว่าไม่มีองค์ประกอบทางเคมีที่เหมือนกันเลย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเครื่องยาขิงแห้งที่ใช้ปรุงตำรับยาไทยในปัจจุบัน ได้มาจากขิงแกงที่ทำให้แห้ง ด้วยการอบแห้งนั่นเอง อย่างไรก็ตามควรมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โดยอาศัยหลักวิชาทางโบราณคดี และมานุษยวิทยา เพื่อยืนยันให้แน่ชัดว่าเครื่องยาขิงแห้งที่ปรากฏในตำราแพทย์โบราณนั้นเป็น ขิงแกงหรือไม่อย่างไร